

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Bijna 18. Nu regelen!

Lesbrief vmbo gl-tl mbo 3-4 havo, vwo

Bijna 18. Nu regelen!

Lesbrief vmbo gl-tl mbo 3-4 havo, vwo

Antwoorden vmbo gl-tl mbo 3-4 havo, vwo

Lesbrief 1: Vakantie

Lesbrief 2: Scooter

Lesbrief 3: Games & gadgets

© Nibud, Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting, Utrecht

Dit lespakket hebben we zeer zorgvuldig samengesteld. Toch kunnen er eventuele (druk)fouten of onvolledigheden in voorkomen. Hiervoor neemt het Nibud geen aansprakelijkheid.

Niets uit deze uitgave mag u reproduceren zonder schriftelijke toestemming van het Nibud. Het gaat hierbij om druk, film, fotokopie of reproductie op andere manieren.

Dit lespakket is onder meer tot stand gekomen door een financiële bijdrage van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Rabobank Foundation.

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Inhoud

1.	Vakantie	3
1.1	Opdrachten	3
1.2	Stellingen	6
2.	Scooter.....	7
2.1	Opdrachten	7
2.2	Stellingen	10
3.	Games & gadgets.....	11
3.1	Opdrachten	11
3.2	Stellingen	14

1. Vakantie

Yasmine (18) en Amber (19) hebben hun diploma gehaald. Ze gaan een week op vakantie om het te vieren. Ze willen naar Lloret de Mar: zon, zee en strand, dat lijkt ze wel wat. Yasmine wil vooral een leuk hotel. Amber wil wel een appartement, maar dat hoeft niet aan het strand te liggen.

Amber heeft een budget bepaald en goed gekeken naar wat alles zoal kost. Ze heeft de limiet voor het opnemen van geld per dag op 50 euro gezet en de mobiel bankieren app gedownload. Ze gunt zichzelf deze vakantie, maar wil ook nog wat geld overhouden voor andere leuke dingen als ze weer terug zijn.

Yasmine heeft voor haar examen van opa en oma 500 euro gekregen om op vakantie te gaan. Dat lijkt haar genoeg. Ze maakt zich niet druk over geld op vakantie. Ze vindt ook dat ze de vakantie hebben verdiend en dat ze het er lekker van kunnen nemen. Het eerste wat ze koopt van haar examengeld is een rugzak.

1.1 Opdrachten

Opdracht 1 Wat kost dat?

Vragen

1. Welke mogelijkheden om te overnachten zijn er en wat adviseer je Yasmine en Amber?
2. Met welk vervoer kunnen ze op hun bestemming komen? Wat kost dat?
3. Maak een begroting voor de vakantie. Hoeveel geld hebben ze minimaal nodig? Gebruik de lege begroting.
4. Welke mogelijkheden hebben ze op vakantie om te betalen?
5. Hoe kunnen ze ervoor zorgen dat ze allebei evenveel betalen? Denk aan het boeken van de reis, maar ook als ze op vakantie zijn.

Antwoorden

1. De meiden hebben een aantal opties: hotel, appartement, hostel, camping en Airbnb. Daarbij spelen een aantal aspecten mee: hoeveel kunnen ze uitgeven aan kosten voor verblijf, hoe ver willen ze van het strand zitten en hoeveel spullen kunnen ze meenemen uit Nederland? Er is geen goed of fout antwoord bij het advies. Belangrijk is dat de leerlingen kunnen beargumenteren waarom ze kiezen voor de ene optie en laten zien waarmee ze allemaal rekening hebben gehouden.
2. Dat kan met het vliegtuig of met een bus. De prijs is onder andere afhankelijk van het tijdstip waarop je boekt (hoe langer van tevoren, hoe goedkoper in principe). Wanneer je een volledig verzorgde reis inclusief vervoer boekt, kun je vaak ook besparen. Bedenk: als je met het vliegtuig gaat, moet je ook nog vervoer van de luchthaven naar je verblijf betalen. Mogelijk geldt dit ook als je voor een busreis kiest.
3. Zie de begroting Vakantie. Er zijn twee begrotingen: een leeg begrotingsformulier en een deels ingevuld begrotingsformulier.
4. In Spanje betaal je net als in Nederland met euro's. Je kunt bij de meeste pinautomaten gewoon met een Nederlandse pas geld pinnen, met een maximum per dag. Let op dat de pinpas geschikt is voor dekking in Europa. Creditcards worden bij vrijwel alle hotels, restaurants, winkels en tankstations geaccepteerd. Geld opnemen met een creditcard is meestal niet gratis. De kosten verschillen per bank en per creditcard.

5. Het is belangrijk om eerst te bepalen wat de verdeling wordt, bijvoorbeeld allebei de helft. Daarna bepalen de meiden welke kosten er verdeeld moeten worden. Als ze daar uit zijn, hebben ze een aantal opties:
- een gezamenlijke pot: ze leggen evenveel in en betalen hiervan hun gezamenlijke uitgaven
 - uitgaven ter plaatse doet ieder voor zich en ze verrekenen met Tikkies
 - kosten bijhouden en na de vakantie verrekenen.

Opdracht 2 Reisverzekering

Yasmine en Amber zijn op het strand. De rugzak van Amber wordt gestolen. Er zit een Ray-Ban zonnebril in, haar mobiel en strandspullen. Amber is in paniek: alle spullen weg. Yasmine zegt: 'Je kunt misschien nog wel geld vergoed krijgen.'

Vragen

1. Heeft Yasmine gelijk?
2. Wat is een reisverzekering?
3. Waarop moet je letten bij het kiezen van een reisverzekering? Noem twee punten.
4. Ben jij verzekerd bij je ouders voor vakanties?
5. Wat moet je direct regelen als er iets gestolen is op vakantie? Noem twee dingen die je daarvoor nodig hebt.

Antwoorden

1. Ja. De meeste reisverzekeringen verzekeren bagage tot een bepaald bedrag. Je kunt dan geld van de verzekering krijgen als je dit volgens de voorwaarden doet.
2. Met een reisverzekering kun je bepaalde kosten op reis verzekeren. Dankzij je reisverzekering zijn medische kosten in het buitenland gedekt. Bij een ongeluk hoef je niet bang te zijn voor een hoge rekening. Ook je bagage wordt vergoed bij verlies, schade of diefstal. Er zijn grote verschillen tussen de verschillende reisverzekeringen. Naast de prijs kan de dekking of de vergoeding verschillen. Zoek voordat je op vakantie gaat de best passende reisverzekering uit. Er zijn aparte reisverzekeringen voor jongeren.
3. Het is belangrijk om te letten op:
 - a. Geldt de dekking in het land van bestemming?
 - b. Wat valt er allemaal onder de dekking?
 - c. Vallen er sporten met risico onder, bijvoorbeeld surfen, snowboarden, klimmen?
 - d. Verzeker je niet dubbel waardoor je te veel betaalt. De zorgverzekering bijvoorbeeld dekt vaak ook medische kosten in het buitenland.
4. Je kunt tot je 27ste meeverzekerd zijn bij je ouders. Een reisverzekering kun je per reis afsluiten of via een doorlopende reisverzekering. Als jij bijvoorbeeld wilt gaan surfen of een andere gevaarlijke sport wilt beoefenen, is het slim om een aanvullende polis voor gevaarlijke sporten af te sluiten. Daarmee ben je verzekerd bij een ongeval en is ook schade aan je uitrusting verzekerd, zelfs wanneer je die huurt op je vakantiebestemming.

5. Het is verstandig om het volgende te doen:
 - a. De diefstal aangeven bij de politie.
 - b. Contact opnemen met de reisverzekering en de stappen uitvoeren die de reisverzekering aangeeft. Je hebt nodig: je gegevens van de verzekering.
 - c. Bij een gestolen portemonnee/pasjes: contact opnemen met de bank om je pasjes te laten blokkeren. Je hebt nodig: een (internationaal) alarmnummer van de bank.
 - d. Als je vervangende artikelen moet kopen, is het slim om de bonnetjes hiervan te bewaren. Soms kun je (een deel van) de kosten terug krijgen.
 - e. Maak foto's van de situatie indien mogelijk.

Opdracht 3 Blut. Wat nu?

Na een avondje stappen gaan de meiden nog even shoarma eten met hun nieuwe vrienden. Yasmine vindt het leuk om te trakteren. Als ze wil betalen, geeft de pinautomaat aan 'saldo te laag'. Haar vriendin schiet het geld even voor maar ze zijn nog drie dagen op vakantie.

Vragen

1. Hoe kunnen de meiden dit voor de rest van de vakantie oplossen?
2. Kijk naar jezelf en welk geldtype je bent. Ben jij ook wel eens blut?
3. Hoe had Yasmine dit kunnen voorkomen?
4. Kan Yasmine rood staan? Kun jij zelf rood staan?
5. Kan Yasmine geld van haar spaarrekening overmaken naar haar betaalrekening?

Antwoorden

1. Er zijn verschillende mogelijkheden:
 - a. Yasmine vraagt haar ouders om geld over te maken zodat ze weer even vooruit kan.
 - b. Yasmine boekt geld over van haar spaarrekening naar de betaalrekening.
 - c. Yasmine kan eventueel een creditcard gebruiken. Het geld wordt pas later afgeschreven.
 - d. Yasmine kan geld lenen van Amber en later terugbetalen.
2. Yasmine is een geld-chaoot. Het is niet zo vreemd dat het haar overkomt dat ze opeens geen geld meer kan pinnen. Zij kan van deze situatie wel leren dat het belangrijk is om voldoende geld achter de hand te hebben als je op vakantie gaat.
3. Regelmatig haar saldo checken, zodat ze wist wat ze nog kon besteden. Ze had dan de keuze gehad om minder uit te geven of om te zorgen dat er meer geld op haar rekening stond.
4. Ja, vanaf 18 jaar kun je rood staan op je rekening. Je kunt de mate waarin je kunt rood staan zelf wijzigen bij je bank. Onder de 18 jaar heb je een jongerenrekening en hierop kun je niet rood staan.
5. Dat kan als daar voldoende saldo op staat en zij zelf rekeninghouder is (en niet haar ouders).

Opdracht 4 Zorgverzekering

Amber stapt op het strand met haar voet in een glasscherf. Ze heeft een flinke snee en kan niet meer lopen. Ze heeft duidelijk medische zorg nodig en gaat naar een artsencapost. Haar voet wordt behandeld. Aan het eind van de behandeling moet ze betalen.

Vragen

1. Wat is een zorgverzekering? Heb jij al een zorgverzekering?
2. Valt het bezoek aan een arts op vakantie onder de reisverzekering of onder de zorgverzekering?
3. Wat is zorgtoeslag? Zoek het online op.
4. Heb jij recht op zorgtoeslag?
5. Hoe kun je dit aanvragen?

Antwoorden

1. Een zorgverzekering is een verzekering die medische kosten vergoedt. In Nederland is een basisverzekering voor alle Nederlanders vanaf 18 jaar verplicht. Je betaalt elke maand een bedrag (premie) en daarmee ben je onder andere verzekerd tegen kosten voor de huisarts, zorg en verblijf in ziekenhuizen en medicijnen. Het pakket aan zorg dat wordt vergoed, is voor de basisverzekering gelijk bij alle zorgverzekeraars.
2. Het kan zijn dat je reisverzekering ook medische kosten dekt. Kijk dus eerst welke verzekering de meeste kosten dekt. De vergoeding is gebaseerd op de Nederlandse tarieven. Dit houdt in dat als de medische kosten hoger zijn dan de Nederlandse maatstaven deze kosten niet vergoed worden door je zorgverzekering. Als je een reisverzekering met de module 'medische kosten' afsluit, dan zijn deze kosten wel gedekt.
3. Zorgtoeslag is een tegemoetkoming vanuit de overheid die bedoeld is om je zorgpremie mee te kunnen betalen. De maximale zorgtoeslag in 2019 is 99 euro per maand voor een alleenstaande.
4. Vanaf 18 jaar kun je recht hebben op zorgtoeslag. Dit is het geval als je inkomen lager is dan 29.500 euro per jaar. Dit geldt ook als je bij je ouders woont.
5. Je kan de zorgtoeslag aanvragen via de website mijn.toeslagen.nl. Hiervoor heb je een DigiD nodig, je inkomensgegevens en je bankrekeningnummer.

1.2 Stellingen

Beargumenteer waarom je het eens/oneens bent. Gebruik Mentimeter of Cahoot (zelf instellen) of in de klas op een plek gaan staan bij 'voor' of 'tegen'.

1. Het is niet nodig om voor je vakantie te bedenken wat alles gaat kosten.
2. Als mijn geld op is tijdens mijn vakantie, is het mijn eigen probleem.
3. Vakantie gaat vooral om genieten en het maakt niet uit wat het kost.
4. Bij het kiezen van een vakantie ga ik op zoek naar de beste deal.
5. Ik vind het belangrijk om na mijn vakantie nog geld over te hebben.

2. Scooter

Mo is 18 jaar en wil graag een scooter, net als veel van zijn vrienden. Hij kan dan eindelijk samen cruisen naar hun favoriete hangplek. Mo doet 8 uur per week promotiewerk voor goede doelen zoals de Hartstichting en Greenpeace. Naar zijn werk gaan wordt dan ook veel makkelijker en sneller.

Mo doet het financieel goed; hij verdient per week ook nog gemiddeld 50 euro aan bonus en kan daardoor een mooi bedrag opzij zetten. Hij had voor zijn verjaardag al een aardig bedrag gekregen en hij wil dit ook voor zijn scooter gebruiken. Mo woont bij zijn ouders, lekker goedkoop. Hij heeft nog een basisbeurs (studiefinanciering)

2.1 Opdrachten

Opdracht 1 Sparen

Vragen

1. Hoeveel verdient Mo per maand in totaal denk je? Gebruik hiervoor de gegevens over minimumjeugdloon en studiefinanciering op internet.
2. Welke uitgaven heeft Mo denk je?
3. Hoeveel kan hij per maand sparen?
4. Op welke manier hij het beste sparen?
 - a. op een spaarrekening zetten
 - b. spaardoel instellen
 - c. automatisch sparen
 - d. contant geld sparen.
5. Welk spaardoel heb je zelf?

Antwoorden

1. Minimumloon 18 jaar is 4,93 euro bruto (bij een 36-urige werkweek in 2019).
 $4,93 \text{ euro} \times 8 = 39,44 \text{ euro}$ per week. Per maand is dat $157,76 \text{ euro}$ bruto. Hier houd je netto ongeveer aan over na belasting $0,63 \times 157,76 \text{ euro} = 99,38 \text{ euro}$. Daarbij nog een bonus 4 maal 50 euro maakt een totaal van $299,38 \text{ euro}$ per maand. Daarnaast ontvangt Mo studiefinanciering. Basisbeurs thuiswonenden is $83,70 \text{ euro}$. Totale inkomsten per maand dus $383,08 \text{ euro}$.
2. Mo geeft waarschijnlijk geld uit aan de volgende posten: Gebruik het formulier: <https://scholieren.nibud.nl/artikel/begrotingsformulier/>
 - zorgverzekering, snoep, eten en drinken.
 - cadeaus
 - uitgaan, café, discotheek, bioscoop
 - spel(computer), games
 - sieraden en accessoires
 - recreatie, dagje uit (zoals zwembad, dierentuin)
 - persoonlijke verzorging
 - kleding en schoenen
 - mobiele telefoon (verbruikskosten)
 - vakantie.

	Geeft hier zelf geld aan uit %	Uitgaven per maand (excl. 0) €
Snoep, eten en drinken (bv. voor in de pauze)	76	11
Cadeaus	69	9
Uitgaan, café, discotheek, bioscoop	68	16
Spel(computer), games	62	16
Sieraden en accessoires	52	7
Recreatie, dagje uit (bv. zwembad, dierentuin)	49	11
Persoonlijke verzorging / make-up	44	9
Kleding en schoenen	42	40
Mobiele telefoon (verbruikskosten)	38	11
Vakantie	25	37
Schoolspullen en schoolboeken	16	7
Sport / hobby / muziekles	13	27
Abonnement (bv. op tijdschrift)	13	8

3. Mo kan ruim 100 euro per maand sparen, afhankelijk van zijn overige uitgaven.
4. Hij kan het beste een spaardoel instellen via internetbankieren met daarbij een automatische inleg. Zo kan hij niet vergeten om te sparen. Mo kan regelen dat het spaargeld wordt afgeschreven zodra zijn salaris wordt overgemaakt en hij dus voldoende geld op zijn rekening heeft.
5. Alle spaardoelen zijn goed. De ene persoon heeft meer kortetermijndoelen, zoals mijn rijbewijs halen, de andere persoon kijkt verder vooruit en denkt aan sparen voor later, bijvoorbeeld op jezelf wonen.

Opdracht 2 Een scooter kiezen

Mo zet al zijn geld opzij voor de scooter. De eerste 400 euro besteedt hij aan zijn theorie voor zijn rijbewijs. Hij heeft bijna genoeg gespaard om een scooter uit te kiezen. Mo twijfelt tussen een elektrische of gewone scooter.

Vragen

1. Hoe kan hij beslissen of hij een elektrische of gewone scooter wil?
Zet de verschillende factoren die een rol spelen op een rij. Denk aan prijs, verbruik benzine/elektriciteit, onderhoud, duurzaamheid van de scooter.
2. Welke scooter zou jij kiezen en waarom?

Antwoorden

1. Maak twee kolommen. Zet in de twee kolommen de gegevens over de aanschafprijs, verbruik, onderhoud en duurzaamheid. Daarnaast kun je nog kijken naar de actieradius en opvoeren van de scooter.
2. Beargumenteer op basis van de factoren uit vraag 1. Discussieer hierover met de groep.

	Gewone scooter	Elektrische scooter
1. Aanschafprijs	Goedkoper	Duurder
2. Kosten verbruik	Meer kosten benzine	Minder kosten elektriciteit
3. Kosten onderhoud	Meer onderhoud	Minder onderhoud
4. Actieradius	Verder rijden op één tank	Minder ver rijden op één accu
5. Opvoeren	Mogelijk	Niet mogelijk
6. Duurzaamheid/milieu	Slechter voor milieu	Beter voor milieu

Opdracht 3 Verzekering

Als je scooter gaat rijden, moet je een scooterverzekering hebben en elke maand de premie betalen. Mo bereidt zich hierop voor en zoekt online op vergelijkingssites naar de meest passende verzekering. Mo wil liever niet te veel geld uitgeven aan een verzekering; dat vindt hij zonde.

Vragen

1. Waarop moet je letten bij het kiezen van een verzekering? Ga online verschillende scooterverzekeringen vergelijken.
2. Wat is een goede verzekering voor Mo? Welke dekking zit hier in?
3. Hoeveel premie moet hij elke maand betalen?

Antwoorden

1. Bij het kiezen van de verzekering kun je kijken naar de dekking en hoeveel premie je hiervoor per jaar betaalt. Dekking = wat valt er allemaal onder de verzekering? Er is meestal een basisdekking met daarnaast mogelijkheden voor aanvullende dekking. Er zijn speciale jongerenverzekeringen voor jongeren. Kijk online bijvoorbeeld bij de ANWB.
2. Er zijn veel punten waarvoor je je kunt verzekeren. Het is verstandig om minimaal een verzekering met WA + diefstal te nemen.
3. Afhankelijk van zijn dekking, gemiddeld zo'n 24 euro per maand. Per jaar dus 12 maal 24 euro = 288 euro per jaar.

Opdracht 4 Boete/CJIB

Mo is met zijn vrienden bij hun favoriete chillplek. Ze gaan even wat drinken halen. Het is lekker weer en maar een klein stukje. Zonder helm kan best even. Op de terugweg heeft hij pech: een rollerbankcontrole.

Had hij toch zijn helm even op moeten doen... Hij krijgt een boete thuis van het CJIB.

Vragen

1. Hoe hoog is de boete denk je?
2. Wat is het CJIB?
3. Wie moet de boete betalen:
 - Mo
 - de ouders van Mo
 - als je bezwaar maakt hoef je de boete niet te betalen.
4. Wat gebeurt er als je de boete niet betaalt?

Antwoorden

1. De boete is 95 euro.
2. Centraal Justitieel Incasso Bureau. Zij zorgen voor het innen van de boetes.
3. Mo moet zelf betalen. Hij is 18 en dus zelf verantwoordelijk voor het betalen de boete.
4. Je krijgt een boete thuis. Belangrijkst om te weten is dat de kosten heel snel oplopen als je de boete niet betaalt. Als je niet op tijd betaalt, dan worden de volgende stappen in gang gezet:
 - a. Je ontvangt een eerste herinnering.
 - b. Betaal je nog steeds niet, dan krijg je een aanmaning en komen er extra kosten bovenop de boete. Het bedrag van de eerste aanmaning is anderhalf keer het bedrag van de boete. Het bedrag van de tweede aanmaning is drie keer het bedrag van de boete.
 - c. Vervolgens komt de deurwaarder met de boete aan de deur en komen er nog meer kosten bij.
 - d. Betaal je dan nog steeds niet, dan kan CJIB een aantal dingen doen:
 - Een kentekenblokkade, zodat je geen nieuwe voertuigen meer op je naam kunt zetten.
 - Tot een maximum van 500 euro van je rekening halen.
 - Je moet je rijbewijs inleveren voor vier weken.
 - De politie stelt je voertuig buiten gebruik.
 - Je kunt maximaal zeven dagen gevangenisstraf krijgen.

2.2 Stellingen

Beargumenteer waarom je het eens/oneens bent. Gebruik Mentimeter of Cahoot (zelf instellen) of in de klas op een plek gaan staan bij 'voor' of 'tegen'.

1. Sparen is iets voor nerds.
2. Ik vind het belangrijk om eerst te weten wat een scooter kost voordat ik aan mijn rijles begin.
3. Alleen een WA-verzekering is voldoende voor een scooter.
4. Ik vind het belangrijk om te kiezen voor een milieuvriendelijk vervoermiddel.
5. Het is niet zo belangrijk om direct je boete te betalen.

3. Games & gadgets

Kevin (18) is een jongen die houdt van mooie spullen en gamen. Hij wil het liefst de nieuwste spullen zodra ze uitkomen. Hij is altijd goed gekleed en showt regelmatig zijn nieuwe gadgets op school. Hij heeft een bijbaantje als promotor en doet vaak klussen voor de hipste merken, dus hij kan het ook betalen.

3.1 Opdrachten

Opdracht 1 Gamen

Kevin heeft bij de MediaMarkt een nieuwe PlayStation 4 gekocht en wil graag online spelen. Hij heeft hier PlayStation Plus-abonnement voor nodig. Even fixen.

Vragen

1. Wat kost het PlayStation Plus-abonnement per jaar?
2. Waarop moet je letten als je een abonnement afsluit?
3. Wat zijn de betaalmogelijkheden voor een abonnement?
4. Hoe kun je een abonnement weer stoppen?
5. Hoeveel abonnementen heb jij?

Antwoorden

1. De kosten voor een abonnement van een jaar zijn 59,99 euro.
2. Je moet op de volgende punten letten:
 - a. de termijn: hoe lang het abonnement loopt
 - b. de opzegtermijn: wanneer kun je opzeggen?
 - c. maandelijkse of jaarlijkse kosten
 - d. hoe is de betaling geregeld.
3. Er zijn twee mogelijkheden: automatische incasso of zelf betalen. De meeste abonnementen betaal je maandelijks. Soms is het mogelijk een bedrag voor een heel jaar ineens te betalen. Bij deze optie bespaar je vaak op de administratiekosten.
4. Door op te zeggen, rekening houdend met de opzegtermijn. Meestal moet dit schriftelijk of per e-mail gebeuren. Per type abonnement kunnen er aanvullende voorwaarden worden gesteld.
5. Vrijwel iedereen, 91 procent van de Nederlandse huishoudens, onderschat het aantal abonnementen dat ze hebben. Het merendeel bezit vijf tot vijftien abonnementen, maar de meeste mensen denken er slechts een paar te hebben. De helft van de huishoudens heeft geen idee hoeveel geld ze maandelijks uitgeven aan hun abonnementen.

Opdracht 2 Kleding

Het is alweer twee maanden geleden dat Kevin zijn laatste jeans heeft gekocht, dus het is tijd voor wat nieuws. Hij heeft bij Zalando een paar mooie broeken gezien en er is ook nog een kortingsactie van 10 procent. Dat laatste geeft de doorslag. Hij bestelt er twee voor totaal 160 euro en kiest voor betalen op rekening. Op dit moment staat het geld namelijk even niet op zijn rekening.

Vragen

1. Wat zijn de voor- en nadelen van betalen op rekening?
2. Zou je hetzelfde hebben gedaan als Kevin: twee broeken op rekening kopen?
3. Is een korting van 10 procent een goede reden om een aankoop te doen? Bespaar je er geld mee?
4. Hoe weet Kevin dat hij de broeken betaald heeft?

Antwoorden

1. Voordelen
 - Voordeel kan zijn dat je direct kan bestellen, ook al heb je op dat moment geen geld.
 - Je krijgt een overzichtelijke factuur waarop al je betalingen staan.Nadelen
 - Als het geld dat Kevin voor de broeken uitgeeft, nog niet op zijn rekening staat bij de incassering, gaat het incassotraject in werking. Hierdoor komen er extra kosten bij.
 - Je kunt nog spullen kopen, zonder dat je daarvoor geld hebt. Dit geld zul je vroeg of laat toch moeten betalen. Je kunt dus makkelijk in de problemen komen.
2. Weeg de voor- en nadelen af.
3. Als je de artikelen toch al wilde kopen, kan de korting een goede reden zijn. Maar als je door het aanbod spullen koopt die je eigenlijk niet nodig hebt, dan geef je onnodig geld uit en bespaar je dus niet, maar geef je juist extra geld uit.
4. Kevin kan dit op drie manieren weten:
 - door online zijn internetbankieren te checken
 - in zijn mobiel bankieren app of
 - op zijn rekeningafschrift te kijken of het bedrag is afgeschreven.

Opdracht 3 Even niet betalen

Omdat Kevin geen geld meer op zijn rekening had, kon de premie voor zijn zorgverzekering niet worden afgeschreven. Die kost hem 103 euro per maand. Kevin is toch bijna nooit ziek en de huisarts kent hij niet eens. Dat is snel bespaard!

Vragen

1. Wat voor risico's loopt Kevin nu zijn zorgverzekering niet is betaald?
2. Wat is het verschil tussen de basisverzekering en een aanvullende verzekering?
3. Wat betekent het 'eigen risico'?
4. Kevin moet elke maand 103 euro betalen. Kan hij hiervoor zorgtoeslag aanvragen?

Antwoorden

1. Eerst krijgt hij van zijn zorgverzekeraar betalingsherinneringen en zal deze hem een betalingsregeling voorstellen. Als Kevin daarop niet ingaat, worden de volgende stappen gezet:
 - a. De zorgverzekeraar stuurt aanmaningen en Kevin moet incassokosten betalen bovenop het bedrag van de zorgverzekering.
 - b. Als Kevin meer dan zes maanden niet betaalt, dan wordt hij aangemeld als wanbetaler bij het CAK. Het CAK is een publieke dienstverlener die voor de overheid regelingen uitvoert. Je betaalt dan aan het CAK een premie die veel hoger is dan de gewone zorgpremie. Deze hogere premie heet 'bestuursrechtelijke premie'. Dit wordt ingehouden op je loon of uitkering. Heb je geen inkomsten, dan

zal het CJIB je iedere maand een acceptgiro sturen. Je zorgtoeslag ontvang je niet meer, die gaat rechtstreeks naar het CAK. Ook ben je niet meer aanvullend verzekerd.

2. Iedereen is verplicht om een basisverzekering af te sluiten voor medische zorg. De overheid bepaalt ieder jaar welke zorg de basisverzekering dekt. Bijvoorbeeld de zorg van de huisarts, het ziekenhuis en de apotheek. Een aanvullende verzekering is voor alle kosten die niet binnen het basispakket vallen. Je kunt zelf beslissen of je een aanvullende zorgverzekering wilt afsluiten of niet. Het is belangrijk om te bekijken of de aanvullende verzekering de medische kosten dekt die je verwacht.
3. Veel ziektekosten krijg je vergoed door je zorgverzekeraar, maar voor sommige kosten moet je ook een eigen bijdrage betalen. Dit bedrag valt onder het eigen risico. Iedereen in Nederland heeft een minimaal eigen risico van 385 euro per jaar. Je kunt ervoor kiezen om dit bedrag te verhogen. Je jaarpremie gaat dan naar beneden.
4. Ja. Of je zorgtoeslag krijgt, hangt niet af van de hoogte van je premie. Wel wordt bekeken bij het aanvragen of je niet te veel verdient (maximaal 29.500 euro per jaar), of je niet te veel vermogen hebt en of je een toeslagpartner hebt.

Opdracht 4 Schulden

Kevin kan het toch niet laten om nieuwe AirPods te kopen. Dat is handig met gamen en muziek luisteren en het past bij zijn image. Hij schaft ze online aan met zijn creditcard; dan kun je achteraf betalen.

Ondertussen krijgt hij incassobrieven en is zijn rekening nu echt leeg. Hij verdient niet genoeg om alles deze maand te betalen. Kevin zit in de schulden.

Vragen

1. Wat kan Kevin doen om van zijn schulden af te komen?
2. Waar of bij wie kan hij om hulp vragen?
3. Wat zijn oorzaken waardoor jongeren in de schulden komen?

Antwoorden

1. Hij kan een betalingsregeling treffen met de schuldeisers. En natuurlijk zorgen dat hij geen nieuwe schulden maakt: alleen kopen als je geld hebt.
2. Dit is afhankelijk van de ernst van de situatie.
 - a. Hij kan zijn ouders om hulp vragen, om de achterstanden op te lossen. Daarna is het wel goed om te bekijken hoe hij dit kan voorkomen voor de toekomst.
 - b. Op school zijn ook vaak mogelijkheden om hulp te krijgen van een budgetcoach of een vertrouwenspersoon
 - c. Online kan hij ook veel informatie vinden om schulden op te lossen, bijvoorbeeld op zelfjeschuldenregelen.nl.
 - d. Komt hij er alleen of samen met zijn ouders niet uit, dan is het verstandig om hulp te zoeken. Dit kan hij doen bij de gemeente in zijn woonplaats. Meestal is er een jongerenloket.
3. De belangrijkste oorzaken waardoor jongeren in de problemen komen zijn:
 - a. geld uitgeven dat ze eigenlijk niet hebben, door verleiding, reclame en groepsdruk
 - b. geld uitlenen terwijl ze het eigenlijk niet kunnen missen
 - c. als er iets verandert waardoor de uitgaven stijgen of het inkomen daalt, bijvoorbeeld stoppen met werken of op jezelf gaan wonen.

3.2 Stellingen

Beargumenteer waarom je het eens/oneens bent. Gebruik Mentimeter of Cahoot (zelf instellen) of in de klas op een plek gaan staan bij 'voor' of 'tegen'.

1. Ik koop sneller nieuwe gadgets als ik advertenties zie op social media.
2. Ik koop liever in de winkel dan online.
3. Het is belangrijker om je telefoonabonnement te betalen dan je zorgverzekering.
4. Winkels zouden moeten controleren of je wel kunt betalen wat je wilt kopen.
5. Als je in de schulden komt ligt dat aan jezelf.